

Základná škola, Sládkovičova 487, Gemerská Poloma

**Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom
mentálneho postihnutia (ISCED 1) - variant A**

Školský rok 2019/2020

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia (ISCED 1) - variant A

Stupeň vzdelania: **ISCED 1**
Dĺžka štúdia: **9-ročná**
Vyučovací jazyk: **slovenský**
Študijná forma: **denná**
Druh školy: **štátna**

Predkladateľ

Názov školy: **Základná škola**
Adresa: **Sládkovičova 487**
049 22 Gemerská Poloma
IČO: **35543736**
Riaditeľ školy: **PhDr. Vladimír Vnenčák**
Koordínátor pre tvorbu ŠVP: **Mgr. Jana Krivušová**
Mgr. Alena Grešková
Kontakt: **058/ 7950 117**

Zriaďovateľ

Názov: **Obec Gemerská Poloma**
Adresa: **Námestie SNP**
Kontakty: **Mgr. Lillian Brond’ošová – starostka obce**
058/7950 112

Platnosť dokumentu od: 1.9.2010

Posledná aktualizácia a doplnenie: september 2019

PhDr. Vladimír Vnenčák
riaditeľ školy

Úvod

Pravidlo prosocionálneho myslenia „*Nerob iným to, čo nechceš aby robili tebe!*“ je našim krédom. Chceme, aby žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, aby ich vedeli vždy správne použiť, aby si rozvíjali kľúčové spôsobilosti, aby boli komunikatívni, flexibilní, tvoriví, vedeli si vyhľadávať informácie, vedeli sa prezentovať.

Naším cieľom je, aby každý žiak v škole zažil úspech.

Školský vzdelávací program bude klásť dôraz na všestranný rozvoj osobnosti každého žiaka. Medzi priority výchovného pôsobenia bude patriť vytvorenie dobrého tímu v každej triede, ktorý naučí žiakov spolupracovať, komunikovať, vzájomne sa rešpektovať.

Základnú školu v Gemerskej Polome navštevujú žiaci z obcí Gemerská Poloma, Betliar. V uplynulých rokoch a podľa prognóz na nasledujúce roky by sa počet žiakov školy mal pohybovať približne v počte 140, z toho približne 50 rodín je v hmotnej núdzi. Počet týchto rodín má stúpajúcu tendenciu. Z rodín v hmotnej núdzi je približne 65 % z málo podnetného prostredia. Mnohé z nich nie sú schopné zabezpečiť štandardné podmienky pre vývin dieťaťa, preto väčšinu funkcií rodiny preberá na seba škola, ak chce dávať dôraz na kvalitu.

Rodičia žiakov, ktorí sú zamestnaní, dochádzajú za prácou do blízkeho okolia, zvýšil sa počet rodín, z ktorých jeden rodič dochádza za prácou do vzdialených priemyselných centier, prípadne do zahraničia.

Každoročne narastá počet žiakov so špecifickými vývinovými poruchami, ľahkou mentálnou retardáciou, ktorí už niekoľko rokov pracujú podľa IVVP programov a pri ich výučbe učitelia uplatňujú individuálny prístup. Pri vzdelávaní týchto žiakov je nevyhnutná pomoc asistentov učiteľa.

Časť žiakov školy predpísané učivo zvláda neadekvátne vynaloženému úsiliu, prípadne ho nezvláda vôbec. Sú to žiaci, ktorí nemajú žiadne špecifické poruchy učenia alebo správania. Pri ich výchove a vzdelávaní sa uplatňuje individuálny prístup a kladná motivácia.

Časť žiakov dosahuje výsledky od priemerných až po veľmi dobré. Títo pracujú v záujmových útvaroch a reprezentujú školu aj vo vedomostných súťažiach.

Pedagogický princíp školy

Školský vzdelávací program školy vychádza z princípov tvorivo – humanistickej výchovy, ktorej základom je humanizácia výchovy a vzdelávania v spojení s rozvojom tvorivosti žiakov. Humanistické vyučovanie je založené na dôvere v sily a schopnosti človeka, na úcte k jeho osobnosti, na uznaní jeho hodnoty ako človeka bez ohľadu na mentálny stav. Základom je partnerská spolupráca učiteľa a žiaka. Proces učenia sa u žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím má svoje špecifiká vyplývajúce z ich postihnutia. Pri rozvoji osobnosti sa dôraz kladie na rozvíjanie mimointelektových zložiek osobnosti, na nonkognitívne funkcie. Je dôležité orientovať edukáciu na rozvoj osobnosti žiaka, aby vedel samostatne tvoriť svoj život. Pri cieľavedomom usmerňovaní výučby zo strany učiteľa ako

facilitátora a pri uplatňovaní spoločenských potrieb sa kladie dôraz na vlastnú aktivitu, sebahodnotenie, sebareguláciu a sebarealizáciu žiaka.

Chceme dosiahnuť, aby sa školský život žiakov čo najviac priblížil svetu dieťaťa bez stresu, aby sa žiaci cítili bezpečne, aby na vyučovaní prevládala radosť, dobrá nálada, pozitívne prežívanie, zvedavosť, spolupráca, tvorivosť, snaha vedieť viac. V súvislosti so získavaním nových poznatkov, sa učia cítiť pozitívne, získavajú kompetencie pre spoločenský život, progresívne medziľudské vzťahy. Učia sa slobode, zodpovednosti a tvorivosti. Snahou bude pripraviť také podnetné prostredie, aby každý jednotlivec mohol plne rozvinúť svoj potenciál podľa svojich možností a schopností, vytvoriť pozitívny vzťah žiakov ku škole, otvoriť ju životu a zamerať sa na prípravu do života, ako aj položiť základy celoživotného vzdelávania.

Zabezpečenie výučby pre žiakov so špecifickými potrebami

Za žiaka so zdravotným znevýhodnením v základnej škole je možné považovať len takého žiaka, ktorému príslušné zariadenie výchovného poradenstva a prevencie po odborných špeciálnopedagogických a psychologických diagnostických vyšetreniach vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu (§ 11 ods. 10 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z.). Písomné vyjadrenie k školskému začleneniu je súčasťou formulára *Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole 428 MŠVVaŠ SR/ od 1. 9. 2015*. Záväzné písomné vyjadrenia k školskému začleneniu (školskej integrácii) žiaka v základnej škole môžu vydávať iba príslušné poradenské zariadenia zaradené v sieti škôl a školských zariadení.

Školská dochádzka je povinná pre všetky deti príslušného veku bez rozdielu. Riaditeľ základnej školy nemôže odmietnuť prijať a vzdelávať dieťa s diagnostikovaným zdravotným znevýhodnením, ktoré do tejto školy patrí podľa bydliska.

Počet žiakov so špecifickými potrebami a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia narastá. Všetci žiaci, ktorí boli vyšetrení psychológom a špeciálnym pedagógom a zistila sa u nich porucha učenia, pracujú podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s výchovným poradcom, riaditeľom školy, vyučujúcimi v príslušnom ročníku a špeciálnym pedagógom. Programy vznikajú na základe odporúčaní poradenských zariadení. Zohľadňujú sa individuálne špecifiká žiakov, s ktorými sú oboznámení všetci vyučujúci a zákonní zástupcovia. Spolupráca so zákonnými zástupcami týchto žiakov je zhruba na 50% nemožná, na 10% ťažká. V týchto prípadoch úlohy rodiny vo veľkej miere preberá na seba škola. Žiaci so špecifickými potrebami pracujú s odporúčanými pomôckami.

V škole pracuje jeden výchovný poradca a špeciálny pedagóg. Pri práci so žiakmi so špecifickými potrebami a žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia pomáhajú asistenti učiteľa. ZŠ spolupracuje s poradenskými zariadeniami, ktoré jej poskytujú služby psychológa a špeciálneho pedagóga. Spolupráca s ČŠPPP v Rožňave a s CPPP v Rožňave bola v minulom roku na dobrej úrovni. Pri práci so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia sa často volí individuálny prístup a zvýšená starostlivosť asistentov učiteľa pri vzdelávaní a výchove. Učebné pomôcky pre týchto žiakov zabezpečuje základná škola.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia sú integrovaní do bežných tried základnej školy, pretože najbližšia špeciálna škola je od Základnej školy v Gemerskej Polome vzdialená 10 km. Dochádzanie je problematické, hlavne pre mladších žiakov.

Pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov sa podľa § 94 ods. 2 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 245/2008 Z. z.) postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavným cieľom pedagogických zamestnancov je neustálou a zámernou stimuláciou všetkých psychomotorických procesov redukovať a kompenzovať orgánové a funkčné nedostatky u žiakov spôsobené ich zdravotným znevýhodnením, resp. postihnutím tak, aby sa podľa individuálnych schopností a možností mohli úspešne integrovať do spoločnosti bežnej populácie. Výchova a vzdelávanie je zameraná na celú osobnosť žiaka - duchovnú, rozumovú, rečovú, spoločenskú, estetickú, pracovnú i telesnú zložku.

Hlavnými cieľmi vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná. Vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov, kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí,

- ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstvu medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

Žiaci školy nie sú izolovaní od mimoškolského života rovesníkov bežnej populácie. Zabezpečuje sa ich integrácia i prostredníctvom záujmových útvarov, ktoré pracujú pri ZŠ.

Pedagogické stratégie

Pri výchove a vzdelávaní budeme využívať metódy a formy práce zodpovedajúce schopnostiam začlenených žiakov. U žiakov budeme podporovať samostatnosť, tvorivosť, vzájomnú toleranciu a úctu, komunikačné zručnosti. Pri vzdelávaní týchto žiakov je podstatná výchovná stránka. Na ňu nadväzuje vzdelávacia stránka, kde sa zdôrazňuje zmysluplný obsah, ktorý vychádza zo skutočného života, závisí od doterajších skúseností, je primeraný veku žiaka, dá sa využiť v skutočnom živote.

Vyučovacie stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem práce budeme vychádzať z obsahového zamerania vyučovacej hodiny, no najmä z cieľov konkrétneho predmetu zameraných na rozvoj kľúčových kompetencií žiakov. Základom práce s týmito žiakmi je zohľadnenie individuálnych schopností.

Významnú úlohu má motivácia. Základom úspešnej činnosti, a teda aj učenia je to, ako k nemu žiak pristupuje. Preto budeme dávať veľký dôraz na výber motivačných metód – motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná demonštrácia.

Expozičné metódy budeme uplatňovať pri vytváraní nových poznatkov a zručností:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie)
- demonštračná metóda (demonštrácia obrazov)
- pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov)
- manipulácia s predmetmi (práca so symbolom, didaktická hra).

Do vyučovania budeme zavádzať **problémové metódy**:

- učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení
- projektové metódy (riešenie projektu, praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu)

Formy vyučovania

Pre naplnenie cieľov budeme využívať rôzne formy vyučovania, no najmä:

- individuálne vyučovanie,
- praktická činnosť,

- vyučovanie v rôznom prostredí,
- exkurzie, výlety, vychádzky,
- športové aktivity,
- rôzne výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním.

Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Výchova k manželstvu, rodičovstvu a ochrane zdravia

Ochrana života a zdravia

Regionálna výchova

Multikultúrna výchova

Dopravná výchova

Výchova k ľudským právam

Osobnostný a sociálny rozvoj

Environmentálna výchova

Regionálna výchova a Ochrana života a zdravia sú samostatnými predmetmi, je tam veľa praktických činností a začlenení žiaci pri individuálnom prístupe s prihliadnutím na ich schopnosti ich absolvujú bez problémov.

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunaživali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí.

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby všetci žiaci mali rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnú výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe slovenského jazyka.

Multikultúrnú výchovu budeme realizovať na vyučovaní najmä vlastivedy, na dejepise, literárnej výchovy, zemepise, občianskej výchove, v rámci rôznych aktivít.

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Výchova k ľudským právam

Cieľom výchovy a vzdelávania k ľudským právam je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti a to v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť.

Zmyslom dosiahnutia (naplnenia) cieľov výchovy a vzdelávania k ľudským právam je, aby žiaci rozumeli najdôležitejším pojmom v tejto oblasti a osvojili si ich ako hodnoty, ktoré budú usmerňovať ich správanie. Základné poznatky a vedomosti by si žiaci mali osvojiť veku primeranou formou na aplikačnej úrovni prostredníctvom vlastného prežívania a skúsenosti.

Pri výučbe problematiky ľudských práv budeme používať také organizačné formy a metódy výchovy a vzdelávania, ktoré budú založené na aktivite žiakov. Takýmito participatívnymi a interaktívnymi metódami sú napríklad zážitkové učenie, kooperatívne učenie, rolová simulácia, brainstorming, asociačné metódy, tvorivé používanie textov, otvorená a úprimná diskusia medzi učiteľom a žiakom, medzi žiakmi navzájom a ďalšie aktivizačné metódy.

Diskusia má obsahovať otvorené a sebareflexívne otázky, rozvíjať kritické myslenie. Spomínané metódy zároveň umožňujú individuálny prístup k jednotlivým žiakom a osvojovanie si poznatkov a pojmov veku primeranou formou. Sú dôležitým nástrojom rozvíjania sociálnych zručností a psychosociálnych vlastností žiakov.

Výchovu k ľudským právam budeme realizovať v rámci jednotlivých predmetov podľa obsahu učiva, no najmä na etickej výchove, občianskej náuke, vlastivede, dejepise, v rámci rôznych aktivít.

Osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to okrem iného aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí.

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebaopoznávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať počas celého pôsobenia žiakov v škole na všetkých vyučovacích hodinách, mimoškolských aktivitách.

Environmentálna výchova

Cieľom tejto prierezovej témy je:

- prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností

- nadobudne schopnosť chápať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným
- prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi,
- poznať a chápať vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej resp.
- medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie,
- vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa
- a výrobcu.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom
- praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu
- estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Environmentálnu výchovu budeme realizovať prostredníctvom environmentálnych dní, vychádzok, účelových cvičení, ako aj v rámci vyučovania jednotlivých predmetov.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z., dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou (ISCED 1).

Profil absolventa

Žiaci budú schopní:

Osvojiť si sociálne normy, vedomosti, návyky, postoje

- komunikovať ústnou a písomnou formou, verbálna a neverbálna komunikácia
- byť empatický
- byť asertívny
- využívať bežné technické pomôcky komunikácie,
- žiť a prebrať zodpovednosť v súlade s normami spoločnosti
- udržiavať dobré medziľudské vzťahy

Vnímať prírodu, obdiv, úctu ku všetkým formám života

- rozvíjať ekologické myslenie
- využívať matematické znalosti a zručnosti v praktickom živote
- vnímať prírodné javy a chápať ich v širších súvislostiach

Pracovať na primárnej úrovni s IKT

- dokáže samostatne vyhľadávať informácie z kníh, časopisov, médií, internetu
- chápe rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom, oboznámiť s rizikami používania internetu

Rozvíjať schopnosť učiť sa

- samostatne pracovať s učebným materiálom, učebnicami, pracovnými zošitmi, rôznymi zdrojmi informácií
- rozvíjať manuálne zručnosti s cieľom uplatnenia sa na trhu práce
- dosiahnuť radosť z učenia a z vlastnej práce, výsledkov iných
- rozvinúť schopnosť a túžbu samostatne sa učiť
- uvedomiť si význam učenia pre jeho následné sa uplatnenie v bežnom živote

Riešiť problémy

- vedieť pomenovať problém a zaujať stanovisko k riešeniu problému primerane svojim možnostiam a schopnostiam
- v odôvodnených prípadoch dokáže privolať pomoc

Rozvoj osobnosti

- vedieť regulovať svoje správanie v rámci noriem a dokázať predvídať dôsledky negatívneho správania
- vedieť dodržiavať svoje práva a povinnosti a rešpektovať iných
- vážiť si sám seba a iných, a svojim správaním pozitívne vplývať na sociálno-emočnú klímu v triede
- vedieť uplatňovať zdravý spôsob života

Poznávať kultúrno-historické dedičstvo

- poznávať základné druhy umenia na základe zážitkovej formy
- vnímať a vyjadriť krásu
- poznávať multikultúrne ľudové zvyky a tradície v rámci regiónu a svojej vlastnej kultúry
- ovládať pravidlá spoločenského správania sa v bežnom živote
- pravidelne spolupracovať s kultúrnymi inštitúciami v meste

Hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.

Cieľom hodnotenia výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je :

- poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom sa zlepšil a v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky,
- hodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami
- umožniť žiakovi zažiť úspech, pozitívne ho motivovať

Do úvahy treba pri tom brať individuálne predpoklady, druh a stupeň postihnutia, vek, konkrétny stav žiaka a prípadné fyzické a psychické ťažkosti žiaka, ktorými môže byť jeho výkon ovplyvnený. Prednosť dávame pozitívnemu vyjadrovaniu. Kľúčovú úlohu zohráva povzbudenie, ocenenie, pozitívna motivácia. Súčasťou hodnotenia je aj sebahodnotenie žiakov, ich snaha a schopnosť posúdiť nielen svoju prácu, ale aj vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy.

Hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov ako aj správania bude realizované v zmysle Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Všetky predmety budú klasifikované známku.

Základné pravidlá pre použitie klasifikácie:

- známka z vyučovacieho predmetu nezahrňuje hodnotenie žiakovho správania,
- klasifikuje sa len prebrané a precvičené učivo,
- žiaci majú možnosť a dostatok času k naučeniu, precvičeniu a zažitiu učebnej látky,
- učiteľ vyvážene hodnotí, premieta do klasifikácie a hodnotenia vedomostí, schopností, spôsobilostí a zručností žiaka postup, prácu s informáciami,
- pri hodnotení učiteľ neporovnáva žiaka s kolektívom, ale s ním samým (hodnotí jeho napredovanie)

Hodnotenie správania

Kritériom na hodnotenie a klasifikáciu správania je dodržiavanie pravidiel školského poriadku počas klasifikačného obdobia. Učitelia pritom využívajú najmä pozitívnu motiváciu.

Hodnotenie a klasifikáciu žiakov s poruchou správania treba posudzovať s prihliadnutím na ich poškodenie v úzkej spolupráci so psychológom, odborným lekárom a zákonným zástupcom žiaka.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi a zákonnými zástupcami žiakov je veľmi špecifická a problematická. Často nedokážu pochopiť problematiku vzdelávania svojich detí a vytvoriť im vhodné podmienky. Rodičia sú informovaní o metódach a formách práce so žiakom v škole, o spôsobe hodnotenia a potrebe ich pomoci pri domácej príprave žiaka.

V prípade nezáujmu rodičov o školu využívame asistentov učiteľa, ktorí zabezpečujú komunikáciu s rodinou, pomáhajú riešiť niektoré problémy a výchovne pôsobia aj na rodinné prostredie.

Spolupráca s inými subjektmi

Obecný úrad Gemerská Poloma a Betliar - riešenie výchovných problémov žiakov, problémov so zákonnými zástupcami, spolupráca pri kultúrnych podujatiach.

Spolupracujeme so ŠZŠ v Rožňave a s ČŠPP. Odborníci tejto poradne nám poskytujú odbornú pomoc pri riešení problémov so žiakmi, či už v učení, alebo správaní.

Okrem poradenskej činnosti zabezpečujú vyšetrenia žiakov, taktiež vykonávajú rediagnostiku našich žiakov podľa potreby.

CPPPaP nám okrem vyšetrení a poradenstva poskytuje odborníkov v rámci realizácie besied a rôznych vzdelávacích podujatí organizovaných pre žiakov.

Škola ďalej spolupracuje s detským lekárom, s Obvodným oddelením PZ SR v Rožňave a s Úradom práce, rodiny a sociálnych vecí v Rožňave.

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy špeciálna základná škola pre žiakov s mentálnym postihnutím variant A nemá.

Špecifiká výchovy a vzdelávania

- Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s odloženou povinnou školskou dochádzkou sa môže vzdelávať v prípravnom ročníku, po absolvovaní ktorého môže pokračovať v primárnom vzdelávaní na takom type školy, pre ktorý má predpoklady.
- Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálno-technické a priestorové vybavenie školy.
- V prípade ťažkostí pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.
- Žiakovi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu logopedickú terapiu klinický logopéd.

Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky .

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne:

„Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania.“

Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku, uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzke a to nasledovne:

„Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku.“

Povinné personálne zabezpečenie

Pedagogickí zamestnanci

- splňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej

a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- starajú sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvárajú pre tento ich rast podmienky,
- sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.

Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie

Dôležitou podmienkou pre uskutočňovanie štátneho vzdelávacieho programu je primerané materiálo-technické a priestorové vybavenie školy

- učebňa pre inštruktívnu výchovu vybavenú počítačmi s príslušným programovým vybavením a prídavnými zariadeniami, komputerovaný študijno-informačný systém,
- priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním,
- priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory pre uloženie pomôcok,
- priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové krúžky a voľnočasové aktivity)
- priestory pre spoločné stravovanie rešpektujúce hygienické normy,
- priestory pre vedenie školy a potrebných nepedagogických pracovníkov (miestnosť riaditeľa, zástupcu, hospodára, výchovného poradcu, školského psychológa a pod.), so zodpovedajúcim technickým vybavením a nábytkom,
- miestnosť pre uskladnenie učebníc, archív,
- priestory pre odkladanie odevov a obuvi (šatne),
- ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek žiakov

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- priestor pre ošetrovanie úrazu a ku krátkodobému pobytu zraneného, resp. chorého žiaka,
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná

- kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárníčky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
  - zabezpečený vhodný pitný a stravovací režim,
  - dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe Štátneho vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie (ISCED 1).

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov:

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania je sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktorého cieľom je získavať, udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať, rozširovať a dopĺňať profesijné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov. Ide o kompetencie potrebné na výkon pedagogickej činnosti, špecializovaných činností, na výkon riadiacej činnosti a tiež na doplnenie kvalifikačných predpokladov na vyučovanie predmetov. Pedagogickí zamestnanci školy sa každoročne v zmysle Plánu kontinuálneho vzdelávania, Plánu MZ a PK, vlastnej iniciatívy alebo iniciatívy vedenia školy každoročne zapájajú do rozličných vzdelávaní s cieľom inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výchovno-vzdelávací proces a celkovú prácu v škole a prispieť k svojmu osobnostnému a profesionálnemu rastu. Požiadavky na typ a výber kontinuálneho vzdelávania sa každoročne prispôbujú potrebám školy vychádzajúcich z aktuálneho zloženia pedagogického zboru, zloženia žiakov v triedach v jednotlivých ročníkoch a zapájania sa školy do národných projektov zameraných na modernizáciu vzdelávania na základných školách (napr. práca s informačno-komunikačnými technológiami, práca so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, premena tradičnej školy na modernú a iné).

V súvislosti so vzdelávaním pedagogických a odborných zamestnancov školy sa považujú za prioritné nasledujúce ciele:

- Uvádzať začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Udržiavať a zvyšovať výchovno-vzdelávacie kompetencie pedagogických zamestnancov.
- Motivovať pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu

efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.

- Sprostredkovať pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, vedúci predmetovej komisie, atď.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými prostriedkami: videotchnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovať a rozširovať progresívne skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovať operatívny a časovo aktuálny transfer odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

PRÍLOHY:

Tematické výchovno-vzdelávacie plány jednotlivých vyučovacích predmetov

Učebný plán

Plán profesijného rozvoja a Ročný plán vzdelávania